

TEBLİĞ

Tarım ve Orman Bakanlığından:

**TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİNE DESTEKLEME
ÖDEMESİ YAPILMASI HAKKINDA TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2023/48)**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri**

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların desteklenmesine dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, destekleme kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti alacak tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti verecek tarım danışmanları ile kuruluşlar ve sorumlulukları, desteklemeye başvuracak kişi ve kuruluşlar, başvuru iş ve işlemleri, destekleme ödemesi kriterleri, desteklemelerin denetimine ilişkin görev ve yetkiler, desteklemenin geri alınması ve desteklemeden yararlanamayacaklar ile cezai sorumluluklara ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Tebliğ, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 9 uncu maddesi, 14/9/2023 tarihli ve 7613 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 2023 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ve 2024 Yılında Uygulanacak Sertifikalı Tohum Kullanım Desteğine İlişkin Kararın 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile 8/9/2006 tarihli ve 26283 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Tebliğde geçen;

- AKS belgesi: İl/ilçe müdürlüğü onaylı AKS’den alınan belgeyi,
- Arıcılık kayıt sistemi (AKS): Etiketlenmiş ve tanımlanmış kovanlara ait bilgilerin merkezi bir veri tabanında kayıt altına alındığı, izlendiği ve raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,
- Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- Banka: T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünü,
- Banka şubesi: T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Şube Müdürlüklerini,
- Başkanlık: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığını,
- Bilgi sistemi (TYDBİS): Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Bilgi Sistemini,
- Çiftçi: Mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir üretim dönemi veya yetiştirme devresinde tarımsal üretim yapan gerçek ve tüzel kişileri,
- Çiftçi kayıt sistemi (ÇKS): 27/5/2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği ile oluşturulan ve çiftçilerin kimlik, arazi ve ürün bilgileri ile tarımsal desteklemelere ilişkin bilgilerin de kayıt altına alındığı veri tabanını ve buna bağlı kayıt sistemlerini,
- ÇKS belgesi: Düzenleme tarihi itibarıyla çiftçilerin Çiftçi Kayıt Sisteminde yer alan bilgilerini gösterir belgeyi,
- Hayvan kayıt sistemi: Hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alındığı ve hareketlerinin izlendiği bilgisayar destekli, Bakanlık bünyesinde oluşturulmuş veri tabanlarını,
- Hayvan pasaportu: Bakanlıkça belirlenen hayvana ait bilgileri içeren il/ilçe müdürlüğü veya yetkilendirilmiş kurum veya kuruluş tarafından düzenlenen imzalı belgeyi,
- İl/ilçe müdürlüğü: Bakanlık il/ilçe müdürlüklerini,
- İl teknik komitesi: Yönetmelik ile her ilde oluşturulan tarımsal yayım ve danışmanlık il teknik komitesini,
- Kuruluş: TYDD kapsamına alınan ziraat odası ve üretici örgütlerini,
- Merkez Teknik Komitesi: Yönetmelik ile merkezde oluşturulan tarımsal yayım ve danışmanlık merkez teknik komitesini,
- Organik tarım bilgi sistemi (OTBİS): Organik tarım yapan çiftçi, arazi, ürün, hayvansal üretim ve sertifika bilgilerinin bulunduğu Bakanlıkça oluşturulan veri tabanını,
- Örtü altı kayıt sistemi (ÖKS): Örtü altı tarımsal faaliyet yapan gerçek ve tüzel kişilerin, özlük ve örtü altı tarımsal faaliyetlerine ilişkin bilgilerinin merkezi bir veri tabanında kayıt altına alındığı, güncellenebildiği, kontrol edilebildiği, raporlanabildiği, izlenebildiği, Bakanlık ve diğer kurumların sistemleri ile bilgi alışverişinin

sağlanabildiği, örtü altı üretime yönelik tarımsal desteklemelerin uygulanabildiği, çeşitli ve değişik sorgulamaların yapılabildiği tarımsal veri tabanını,

ö) Serbest tarım danışmanı: Kendi nam ve hesabına çalışmak suretiyle tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunan, Yönetmelikte belirtilen hükümlere göre sertifikalandırılan ve tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetleri ile ilgili yönergeye göre yetkilendirilen kişileri,

p) Sertifika: Yönetmelik hükümlerine göre tarımsal danışmanlık hizmetini yerine getirecek olan kişilere verilen tarım danışmanı sertifikasını,

r) SGK: Sosyal Güvenlik Kurumunu,

s) Sivil toplum örgütleri: Tarımsal alanda faaliyet gösteren kooperatif ve birlikleri,

ş) Su ürünleri kayıt sistemi: Su ürünleri yetiştiriciliği ile ilgili bilgilerin merkezi bir veri tabanında kayıt altına alındığı ve destekleme ödemelerinin uygulandığı, izlendiği, raporlandığı, Çiftçi Kayıt Sisteminin bir alt bileşeni olan kayıt sistemini,

t) Su ürünleri yetiştiricilik belgesi: Su ürünleri üretim faaliyetinde bulunan yetiştiricilere Bakanlık Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen belgeyi,

u) Tarım danışmanı: Sivil toplum örgütlerinde, ziraat odalarında istihdam edilen veya tarımsal danışmanlık hizmeti yürütmek üzere kendi nam ve hesabına çalışan ve Yönetmelikte belirtilen hükümlere göre sertifikalandırılmış kişileri,

ü) Tarımsal danışmanlık hizmetleri: Sivil toplum örgütleri, ziraat odaları ve serbest tarım danışmanlarınca tarımsal işletmelerin; tarımsal bilgi, teknik ve yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanmasına yönelik olarak ücret karşılığında yürütülen hizmetleri,

v) Tarımsal işletme: Üretim faktörlerini kullanarak, bitkisel ve/veya hayvansal ve/veya su ürünlerinin üretimi için tarımsal faaliyet yapan veya söz konusu tarımsal faaliyete ilave olarak işleme, depolama, muhafaza ve pazarlamaya yönelik faaliyetlerde bulunan işletmeyi,

y) Tarımsal yayım ve danışmanlık desteği (TYDD): Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlara, sunduğu tarımsal danışmanlık hizmeti için ödenen desteği,

z) Ücret hesap pusulası: 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 37 nci maddesi kapsamında düzenlenen pusulası,

aa) Üretici örgütleri: Yetki belgesine sahip, tarımsal amaçlı kooperatifler, yetiştirici ve üretici birlikleri ile bunların üst birliklerini,

bb) Yerleşim yeri adresi: 23/11/2006 tarihli ve 2006/11320 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Adres Kayıt Sistemi Yönetmeliğine göre sürekli kalma niyetiyle oturulan yeri,

cc) Yetki belgesi (TDYB): Yönetmelikte belirlenen şartları yerine getiren kişi ve kuruluşların tarımsal danışmanlık hizmeti verebileceklerini belirten tarımsal danışmanlık yetki belgesini,

çç) Yönetmelik: 8/9/2006 tarihli ve 26283 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliği,

dd) Ziraat odaları: 15/5/1957 tarihli ve 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununa göre kurulmuş, çiftçilerin üye oldukları ve yetki belgesine sahip meslek kuruluşlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tarımsal Danışmanlık Hizmetine İlişkin Genel Hükümler

Tarımsal danışmanlık hizmeti alacak tarımsal işletmeler ve sorumlulukları

MADDE 5- (1) Destekleme kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti alacak tarımsal işletmeler aşağıdaki koşulları sağlamak zorundadır:

a) ÇKS’ye ve/veya hayvan kayıt sistemine ve/veya örtü altı kayıt sistemine ve/veya su ürünleri kayıt sistemine ve/veya arıcılık kayıt sistemine ve/veya OTBİS’e kayıtlı olmak.

b) Aşağıdaki kriterlerden en az birini sağlamak:

1) Örtü altında en az iki dekar alanda üretim yapmak.

2) Bağ-bahçede en az on dekar alanda üretim yapmak.

3) Tarla ziraatında; kuruda en az yüz dekar veya yarısından fazlası kuru olmak kaydıyla kuru ve sulu toplam en az yüz dekar, suluda en az elli dekar alanda üretim yapmak.

4) Hayvancılıkta; süt sığırcılığı yapan işletmelerde en az onu sağmal olmak kaydıyla en az yirmi baş sığır, besi sığırcılığı yapan işletmelerde en az yirmisi erkek hayvan olmak kaydıyla en az elli baş sığır ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde en az yüz küçükbaş hayvana sahip olmak.

5) Arıcılıkta en az otuz adet arı kolonisine sahip olmak.

6) Su ürünleri üretim tesisine sahip olmak.

7) Kanatlı hayvan yetiştiriciliğinde; yumurta üretiminde 5.000 adet, et üretiminde 10.000 adet ve üzeri

kapasitede yetiştiricilik yapmak.

8) Organik tarım alanında (1), (2), (3), (4), (5) ve (7) numaralı alt bentlerde belirtilen işletme büyüklüklerinin yarısına sahip olmak.

c) Tarımsal danışmanlık hizmeti alacak gerçek kişiler tarımsal danışmanlık hizmet bürolarının bulunduğu ilde ikamet etmek zorundadır.

(2) Şehitlerin birinci derece yakınları ile gazi ve gazilerin birinci derece yakınlarına ait işletme büyüklüklerinin asgari Bakanlık kayıt sistemlerine kaydolma yeterliliğine sahip büyüklükte olması yeterlidir.

(3) Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti alacak tarımsal işletmeler, inceleme ve denetlemelerde Bakanlık yetkililerinin istediği bilgi ve belgeleri ibraz edilmek üzere hazır bulundurmakla sorumludur.

Tarımsal yayım ve danışmanlık desteğinden yararlanacak kişi ve kuruluşlar, bunların sorumlulukları, hizmet verebileceği il/ilçe sınırları

MADDE 6- (1) Bu Tebliğ kapsamında Ek-8'de yer alan tarım danışmanlarının sertifika bölümlerine uygun sertifikaya sahip serbest tarım danışmanları ile tarım danışmanı istihdam eden ziraat odaları ve üretici örgütleri tarımsal yayım ve danışmanlık desteğinden yararlanabilir.

(2) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşların sorumlulukları şunlardır:

a) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşlar, Başkanlıkça hazırlanan hizmet sözleşmelerini esas alarak tarımsal işletmeler ile sözleşme imzalar. Sözleşme imzalanırken vekâlet kabul edilmez.

b) Hizmet sözleşmelerinin her sayfası taraflarca paraflanır, son sayfa imzalanır ve sözleşme süresi en az on iki aydır.

c) Tarımsal danışmanlık hizmeti; Yönetmelik, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlıkla ilgili yönergede yer alan hükümler doğrultusunda sunulur.

ç) Bakanlıkça, bir dilimi veya tamamı ödenmiş olan TYDD'nin bu Tebliğde belirtilen hükümler doğrultusunda geri alınmasına karar verilmesi durumunda, TYDD olarak alınan tutar ilgili hesaba yatırılmak suretiyle iade edilir.

d) İnceleme ve denetlemelerde Bakanlık yetkililerinin istediği bilgi ve belgeler ibraz edilmek üzere hazır bulundurulur.

e) Tarım danışmanının görevinden ayrılması, danışmanlık hizmet sözleşmesinin tek tarafı veya karşılıklı feshedilmesi, ölüm ve sürekli hastalık halinde tarımsal işletmeye Ek-8'deki tabloya göre hizmet verebilecek tarım danışmanı on beş gün içinde ikame edilir ve ikame edilen tarım danışmanına ait bilgi/belgeler ile Ek-2 icmalı on beş gün içerisinde il/ilçe müdürlüğüne gönderilir. Yeni tarım danışmanı bilgileri, TYDBİS üzerinde işlendikten sonra bir hafta içerisinde ilçe müdürlüğü tarafından il müdürlüğüne, iki hafta içerisinde ise il müdürlüğü tarafından Başkanlığa bildirilir.

f) Tarımsal işletmeye tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluştaki tarım danışmanı, bu Tebliğde belirtilen on iki aylık hizmet sunumu içerisinde ölüm, sürekli hastalık ve doğal afet gibi sebepler hariç bir defadan fazla değiştirilemez.

g) Tarımsal işletmeye tarımsal danışmanlık hizmeti verecek olan tarım danışmanının sertifika türü ve sertifika bölümü bilgileri tarımsal danışmanlık hizmeti vereceği işletme tipi Ek-8'de yer alan Tarım Danışmanlarının Sertifika Bölümleri tablosuna uygun olur. İl Teknik Komitesi kararı ile Akdeniz ve Ege Bölgelerinde bitkisel üretim yapan işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunan ziraat odası ve üretici örgütlerinde Bitki Koruma bölümü sertifikaya sahip en az bir tarım danışmanı istihdam zorunluluğu getirilebilir. Bu hükümler, 2022 yılı TYDD kapsamında kuruluştaki istihdam edilen ve hâlihazırda tarımsal danışmanlık hizmeti sunan tarım danışmanları için uygulanmaz.

ğ) 2022 yılı TYDD kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti veren kuruluş ile tarım danışmanı arasında imzalanan hizmet sözleşmeleri ve tarımsal işletmelerin sözleşmeleri 1/1/2024-31/12/2024 tarihleri aralığını kapsamaması halinde geçerli olur. Bu Tebliğin yayımlandığı tarihten sonra yapılacak sözleşmeler 1/1/2024-31/12/2024 tarihleri aralığını kapsayacak şekilde düzenlenir. Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kuruluş ile tarım danışmanı arasında hizmet sözleşmelerinin süresi yirmi dört aydan az olamaz.

h) Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanı tarımsal danışmanlık hizmet bürolarının bulunduğu ilde ikamet etmek zorundadır.

ı) Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlar; tarımsal desteklemelerin herhangi birinden men edilen tarımsal işletmelere, men edildiği süre boyunca TYDD kapsamında hizmet sunamaz.

i) Tarım danışmanlarının yıllık hizmet vereceği işletmelerden azami beş tanesi şehitlerin birinci derece yakınları ile gazi ve gazilerin birinci derece yakınlarına ait işletmelerden olabilir.

j) Tarım danışmanlarının hizmet vereceği işletmelerde, birden fazla işletme tipi olması durumunda, bu Tebliğ kapsamında işletme sayısı altmış olarak uygulanır.

k) Bu Tebliğin uygulama süresince, kesinleşen Ek-2'de yer alan tarımsal işletmelerde meydana gelen eksilmelerin % 20'yi geçmemesi koşulu ile tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili yönergede belirlenen azami işletme sayısı esas alınarak TYDD'ye konu olmayan diğer tarımsal işletmeler ile sözleşme imzalanarak tarımsal danışmanlık hizmeti sunulabilir. Bu tarımsal işletmeler TYDD'ye konu edilemez.

(3) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların hizmet verebileceği il ve ilçe sınırları ile ilgili hususlar şunlardır:

- a) Üretici örgütleri; bulundukları il/ilçe sınırları dâhilinde yetkilendirilmiş birimleri aracılığı ile tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinde bulunabilirler.
- b) Ziraat odaları; ilgili mevzuatına uygun olarak bulundukları ilçe veya hizmet verdiği çiftçilerin bulunduğu ilçe sınırları dâhilinde tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinde bulunabilirler.
- c) Serbest tarım danışmanları sadece bulundukları il sınırları içerisinde tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinde bulunabilirler.

Tarımsal danışmanlık hizmetine ilişkin diğer hususlar

MADDE 7- (1) Kişi ve kuruluşun sunacağı tarımsal danışmanlık hizmetleri ile ilgili hususlar şunlardır:

- a) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunacak serbest tarım danışmanları ile kuruluşlar ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanları Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında belirlenen görevleri yerine getirir. İl teknik komitesi işletme kontrol sıklıklarını bu Tebliğin uygulama süresince geçerli olmak üzere en fazla yüzde elli oranında azaltabilir/artırabilir.
- b) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşlar ile çiftçiler arasında imzalanan tarımsal danışmanlık hizmet sözleşmesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşlar demonstrasyon, tarla günü, çiftçi toplantısı, çiftçi inceleme gezisi düzenleyebilir. Danışmanın yıllık planında yer alacak bu faaliyetler il/ilçe müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilir. Bu faaliyetlerden tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşun tüm üyeleri faydalanabilir. Bu faaliyetler için düzenlenecek belgeler ile faaliyetlerin izlenmesinde kullanılacak formlar Başkanlıkça belirlenir. Bu faaliyetlerin konuları seçilirken il yayım programları dikkate alınır.
- c) İl/ilçe müdürlüğü, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanı ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanlarına Bakanlık uygulamaları hakkında eğitim verebilir.
- ç) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanı ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanları Bakanlık uygulamaları hakkında çiftçileri bilgilendirir.
- d) Tarım danışmanları bilişim teknolojisindeki gelişmeleri takip eder ve tarımsal danışmanlık hizmetinin yürütülmesinde dijitalleşmeyi etkili bir şekilde kullanır.

Tarımsal danışmanlık giderleri

MADDE 8- (1) Tarımsal danışmanlık hizmeti giderleri aşağıdaki kalemlerden oluşur:

- a) Personel giderleri.
- b) Büro giderleri.
- c) Malzeme giderleri.
- ç) Diğer giderler.
- d) Ziraat odası ve üretici örgütlerine ödenen TYDD'nin tamamı sadece tarım danışmanı ücreti, ücrete bağlı vergi ve sigorta giderleri olarak kullanılır, tarımsal danışmanlık faaliyetinin diğer giderleri kuruluş kaynaklarından karşılanır.

(2) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluş, hizmet giderlerini karşılamak üzere hizmet sunduğu tarımsal işletmelerden Yönetmelik hükümlerine uymak şartıyla ücret talep edebilir. Tarımsal işletmelerden tahsil edilen bu ücret veya ödenen TYDD için tarımsal işletmeler adına serbest meslek makbuzu veya fatura düzenlenir.

Tarım danışmanlarının görevleri

MADDE 9- (1) Bitkisel üretim yapan tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti veren tarım danışmanlarının görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın görev alanına giren konularda, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı kuruluşun üyeleri ile ilgili anket, gözlem ve veri toplama işlerini yapmak ve sonuçlarını il/ilçe müdürlüklerine ulaştırmak.
- b) Sertifikalı tohum, fidan ve fide kullanımı ile birlikte, yörenin ekolojik yapısına uygun çeşit seçimini, modern sulama sistemlerini ve alternatif tarımsal üretimi teşvik etmek, organik tarım-iyi tarım uygulamaları gibi sürdürülebilir ve çevreye duyarlı tarım yöntemlerinin yaygınlaşmasını sağlamak.
- c) Toprak analizi sonuçlarına göre gübre kullanımı konusunda tarımsal işletmeleri bilgilendirmek, uygulama yapmak ve özendirmek.
- ç) Tarımsal desteklemeler, kredi ve hibeleri takip ederek bunlarla ilgili bilgi vermek, yönlendirmek, teşvik etmek, gerektiğinde proje hazırlamak, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı kuruluşun üyelerinin işletme ve arazi kontrollerini gerçekleştirerek il/ilçe müdürlüğüne iletmek.
- d) Bitki ve çevre sağlığının korunması konusunda işletmeleri bilgilendirmek. Bitki koruma ürünleri uygulamaları yapmak ve yaptırmak.
- e) Bakanlıkça düzenlenen veya uygun görülen eğitimlere katılmak.

(2) Hayvansal üretim yapan tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti veren tarım danışmanlarının işletme danışmanlığı kapsamındaki görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın görev alanına giren konularda, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı kuruluşun

üyeleri ile ilgili anket, gözlem ve veri toplama işlerini yapmak ve sonuçlarını il/ilçe müdürlüklerine ulaştırmak.

b) Tarımsal desteklemeleri takip ederek bunlarla ilgili bilgi vermek, yönlendirmek, teşvik etmek, gerektiğinde proje hazırlamak, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı kuruluşun üyelerinin işletme ve hayvan tespitlerini yaparak il/ilçe müdürlüğüne bildirmek.

c) İl/ilçe müdürlüğü kontrolünde uygun eğitim durumu, yeterli donanım ve teknolojik altyapı var ise hayvanlara küpe takip veri girişinde bulunmak ve hayvan kayıt sistemine ilişkin bilgilerin sağlıklı tutulmasında yetiştiriciye yardımcı olmak.

ç) Eğitim durumunun uygun olması ve ilgili mevzuatın şartlarını sağlamak kaydıyla salgın hastalık durumunda il/ilçe müdürlüğüne bildirimde bulunmak, konulan kordon, tecrit, dezenfeksiyon, karantina ve duyuru gibi idari ve fenni tedbirlerin alınmasına yardımcı olmak, bu konuda alınan kararları uygulamak.

d) Eğitim durumunun uygun olması ve ilgili mevzuatın şartlarını sağlamak kaydıyla il/ilçe müdürlüğü tarafından verilen talimatla, hastalık teşhisi için biyolojik madde (tüberkülin, mallein ve benzeri) uygulama çalışmalarında bulunmak ve hayvan sağlığı ile ilgili hayati tehlike gibi acil durumlarda ilk müdahaleyi yaparak hasta sahibini yönlendirmek.

e) Bakanlıkça düzenlenen veya uygun görülen eğitimlere katılmak.

(3) Su ürünleri üretimi yapan işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti veren tarım danışmanlarının görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın görev alanına giren konularda, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı kuruluşun üyeleri ile ilgili anket, gözlem ve veri toplama işlerini yapmak ve sonuçlarını il/ilçe müdürlüklerine ulaştırmak.

b) Tarımsal desteklemeleri takip ederek bunlarla ilgili bilgi vermek, yönlendirmek, teşvik etmek, gerektiğinde proje hazırlamak, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı kuruluşun üyelerinin işletme ve hayvan tespitlerini yaparak il/ilçe müdürlüğüne bildirmek.

c) Bakanlıkça düzenlenen veya uygun görülen eğitimlere katılmak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru İşlemleri, Belgeler ve Ödeme

Başvuracak kişi ve kuruluşlar ile istenecek belgeler

MADDE 10- (1) Tarımsal işletmeler ile imzalanan sözleşmelerine istinaden 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen kişi ve kuruluşlardan yetki belgesine sahip olan ya da bu Tebliğin yayımlandığı tarihten itibaren on iş günü içerisinde il/ilçe müdürlüğüne eksiksiz olarak yapılan başvurular sonucu yetki belgesi alan kişi ve kuruluşlar TYDD'ye başvurabilir.

(2) TYDD'ye başvuracak kişi ve kuruluşlar adına başvuru yapmaya yetkili kişiler şunlardır:

- Ziraat odası başkanı.
- Birlik başkanı.
- Kooperatif başkanı.
- Serbest tarım danışmanı.

(3) Başvuru sırasında istenecek belgeler şunlardır:

a) Ek-1'de yer alan TYDD Başvuru Formu ve Taahhütname.

b) Tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili yönergede belirtilen hükümler doğrultusunda düzenlenecek ve bir tarım danışmanının hizmet sunacağı tarımsal işletme sayısı tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili yönergede belirlenen sayılardan az olmamak üzere, Ek-2'de yer alan icmal.

c) Her tarımsal işletme için, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlarla yapılan tarımsal danışmanlık hizmet sözleşmesi.

ç) Serbest tarım danışmanı, ziraat odası ve üretici örgütlerinin SGK prim borcu olmadığına dair ilgili kurumdan veya e-Devlet kapısından alınan belge.

d) Serbest tarım danışmanı, ziraat odası ve üretici örgütlerinin vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair ilgili kurumdan veya e-Devlet kapısından alınan belge.

e) Kuruluşlar adına başvuru yapmaya yetkili ziraat odası başkanı, birlik başkanı ve kooperatif başkanı için başvuru yapabileceğine dair alınan yönetim kurulu/yetkili kurul kararının onaylı sureti.

f) Tarımsal danışmanlık hizmeti verdiği işletmenin tipine göre aşağıdaki belgelerden; Bakanlık bilgi sistemlerinden alınabilen belgeler istenmez sadece TYDBİS'ten kontrol edilir, alınamayan belgelerin ise onaylı sureti istenir:

- ÇKS belgesi.
- AKS belgesi.
- Örtü altı kayıt sistemi belgesi.
- Su ürünleri yetiştiricilik belgesi.
- Hayvan pasaportlarının veya listelerinin il/ilçe müdürlüğü onaylı sureti.

6) Hayvan kayıt sisteminden alınan belge/liste.

7) OTBİS'e kayıtlı olduğuna dair il veya ilçe müdürlüğünden alınan yazı.

8) Kanatlı hayvan yetiştiriciliği için, etlik veya yumurta tavukçuluğu sürü durumunu ve sürüdeki hayvan sayısını gösteren il veya ilçe müdürlüklerinden alınan onaylı işletme tescil belgesi.

9) Bakanlıkça, 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile 22/11/1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında arazi toplulaştırması uygulanan köylerde, ÇKS güncellemesinin yapılamadığı hallerde il müdürlüğünce düzenlenecek ve ÇKS bilgilerini ihtiva eden belge.

(4) TYDD'ye başvuran kişi ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanına ait yerleşim yeri adresi, tarımsal danışmanlık hizmet bürolarının bulunduğu ilde ikamet ettiğine dair TYDBİS'ten kontrol edilir.

Başvuru tarihi, başvuru işlemleri ve askı işlemleri

MADDE 11- (1) Başvuru tarihi, başvuru işlemleri ve askı işlemlerine ilişkin usul ve esaslar şunlardır:

a) TYDD'den faydalanmak isteyen kişi ve kuruluşlar, bu Tebliğin yayımlanmasından itibaren on beş iş günü içinde istenen belgeler ile birlikte, tarımsal danışmanlık hizmet bürosunun bulunduğu yerdeki ilçe müdürlüğüne, ilçe müdürlüğü bulunmayan yerde il müdürlüğüne başvurur. Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşların şubesi var ise şube bürosunun bulunduğu yerdeki ilçe müdürlüğüne, ilçe müdürlüğü bulunmayan yerde il müdürlüğüne başvuru yapılır.

b) Ek-4 ve Ek-6 ilçe icmalleri ilçe müdürlüğünce, ilçe müdürlüğünün olmadığı yerde il müdürlüğünce son başvuru tarihinden itibaren on gün içerisinde TYDBİS'e kayıt edilir. Ek-4 ve Ek-6 ilçe icmallерinin ilçe/il müdürlüğünce TYDBİS'e kayıt edilmesi esnasında; tarımsal işletmelerle yapılan sözleşmeler ve Bakanlık kayıt sistemlerinden alınan belgelerde (ÇKS, AKS ve benzeri) görülen bir eksiklik veya hata varsa, icmallerin TYDBİS'e kayıt süresi boyunca gerekli düzeltmeler yapılır. Sistemden alınan Ek-4 ve Ek-6 icmalleri bulundukları il/ilçe müdürlüklerinde son başvuru tarihinden itibaren on gün sonra askıya çıkarılır. İcmallер beş gün süreyle askıda bırakılır. Askıya çıkma ve indirme tarih ve saati tutanağa bağlanır. Askı süresince il müdürlüğüne yapılan itirazlar en geç beş gün içerisinde il teknik komitesi tarafından değerlendirilerek karara bağlanır ve kabul edilen değişiklikler icmale işlenerek kesinleşmiş Ek-5 ve Ek-7 icmalleri oluşturulur. Herhangi bir itiraz olmadığı takdirde icmallерdeki bilgiler doğru kabul edilir. Daha sonra yapılacak itirazlar değerlendirmeye alınmaz ve herhangi bir hak doğurmaz.

c) Tarımsal işletme birden fazla kişi ve kuruluştan hizmet aldığı takdirde, yazılış sırasına göre olmak üzere; ceza durumu, kuruluşa üyelik durumu, işletmenin ağırlıklı tarımsal faaliyeti ile tarımsal danışmanlık hizmetinin uyumu, tarım danışmanı sertifika türü, yetki belgesi tarihi, sözleşme tarihi ve başvuru tarihine göre il müdürlüğünün belirlediği bir kuruluştan hizmet alır. İşletme sayısı eksilen diğer kişi ve kuruluş, icmallер askıya çıkmadan önce Ek-2'deki icmalde eksilen tarımsal işletmelerin yerine yeni tarımsal işletmeler belirler. Bu tarımsal işletmelerle ilgili belgeleri ve yeniden düzenlediği Ek-2'deki icmalı TYDD başvurusunun yapıldığı il/ilçe müdürlüğüne sunar ve Ek-2'deki icmalde başka bir değişiklik yapılmaz.

ç) İcmalleri askıya çıkarma ve indirme tarihinin resmî tatil gününe denk gelmesi halinde icmalleri askıya çıkarma ve indirme işlemi resmî tatili takip eden ilk iş günü gerçekleştirilir.

d) Başvuru bitiş tarihinden sonra Ek-4 ve Ek-6 icmallерinin TYDBİS'e kayıt edilmesi esnasında tarımsal işletmelerle yapılan sözleşmeler ve Bakanlık kayıt sistemlerinden alınan belgelerde tespit edilen eksik ve hataların düzeltilmesi neticesinde oluşan değişiklikler ile askı süresi içinde verilen itiraz dilekçelerinde talep edilen değişiklikler dışında çiftçinin beyanı ile 5 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen kayıt sistemlerinde yapılacak güncellemeler TYDD ödemesine esas olamaz.

e) TYDD'ye başvurmuş olan kişi ve kuruluşlardan, il/ilçe müdürlüklerinde oluşturulan komisyonlarca veya Başkanlıkça Yönetmelik, bu Tebliğ kapsamında yapılan denetleme ve inceleme sonucu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde tanımlanan cezalardan kınama ve üstü ceza verilmiş kişi ve kuruluşlar il/ilçe icmalinden çıkartılır.

f) Tarımsal danışmanlık hizmet sözleşmesi herhangi bir nedenden dolayı tek taraflı veya karşılıklı feshedilen tarımsal işletmeler il/ilçe icmalinden çıkartılır.

(2) TYDD birinci ve ikinci dilim ödemeleri yapılmadan önce; tarım danışmanının sözleşme yapıldığı tarihten itibaren SGK prim ödemesinin aylık bazda icmalini gösteren belge, ücret hesap pusulası ve maaş dekontları, teminat alınması ve ödeme icmallерinin Başkanlığa gönderilmesi aşağıdaki şekilde gerçekleştirilir:

a) 11/3/2024 tarihine kadar gönderilmesi gereken birinci dilim ödemeye esas il icmalı ile 11/11/2024 tarihine kadar gönderilmesi gereken ikinci dilim ödemeye esas il icmalı Başkanlığa gönderilmeden önce; tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanının sözleşme yapıldığı tarihten itibaren SGK prim ödemesinin aylık bazda icmalini gösteren belge, vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair belge, banka veya diğer banka maaş dekontları ile kuruluş tarafından tarım danışmanı adına düzenlenmiş ücret hesap pusulası TYDD başvurusunun yapıldığı il/ilçe müdürlüğüne teslim edilir. Bu işlemi uygulamayan kişi/kuruluşlar il/ilçe icmalinden çıkartılır.

b) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar, ödenecek olan toplam TYDD tutarının %10'u kadar

süresiz banka teminat mektubunu 10 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen yetkili kişiler aracılığı ile 11/3/2024 tarihinden önce il müdürlüğüne teslim eder veya ödenecek olan toplam TYDD tutarının %5'i kadar tutarı, il defterdarlığınca açılan hesaba yatırır. İl müdürlüğü tarafından teyidi alınan kesin teminat mektupları muhafazası için defterdarlık muhasebe müdürlüğüne teslim edilir. Bu işlemi uygulamayan kişi ve kuruluşlar il/ilçe icmalinden çıkartılır.

c) Teminat mektuplarının toplam tutarı ödenecek olan toplam TYDD tutarının %10'undan az olmamak kaydıyla, T.C. Ziraat Bankası ve/veya diğer bankalardan, birden fazla kesin teminat mektubu alınabilir.

ç) Bu Tebliğin uygulama süresince iki defa olmak üzere 11/3/2024 tarihinden sonra birinci dilim ve 11/11/2024 tarihinden sonra yapılacak olan ikinci dilim ödemesine ait Ek-4 ödeme icmali ilçe müdürlüğünden il müdürlüğüne beş gün içinde, Ek-5 icmali il müdürlüğünden Başkanlığa on gün içinde gönderilir.

d) Geri ödemesi olan kişi ve kuruluşların icmalleri, geri ödeme işlemi tamamlandıktan sonra Başkanlığa gönderilir.

e) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar; Yönetmelik, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili yönergede belirtilen form ve raporları il/ilçe müdürlüğüne teslim edene kadar ödeme icmalleri düzenlenmez.

f) Başkanlığa gönderilen Ek-5'te yer alan il icmalleri ödeme işlemleri yapılmak üzere, ilgili birime gönderilir.

g) Ödemeler, Bakanlık tarafından gerekli kaynağın bankaya aktarılmasını müteakip Banka tarafından yapılır.

Ödeme

MADDE 12- (1) TYDD'ye başvuran kişi ve kuruluşlara, tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili yönergede belirlenen işletme sayısının % 80'inin altına düşmemesi ve hizmet sunması koşulu ile bir tarım danışmanı için 144.000 TL TYDD ödemesi yapılır.

(2) Bakanlık tarafından yetkilendirilerek tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunan; üretici örgütü, ziraat odası ve bunların şubeleri de dâhil olmak üzere bünyelerinde çalıştırdıkları en fazla beş tarım danışmanı için TYDD ödemesi yapılır.

(3) Kişi ve kuruluşa her bir tarım danışmanı için yıllık 144.000 TL TYDD, on iki aylık hizmet sunumu zorunluluğu saklı kalmak kaydıyla, 11/3/2024 tarihinden sonra 72.000 TL ve 11/11/2024 tarihinden sonra 72.000 TL olmak üzere iki dilim halinde Bakanlıkça belirlenen tarihlerde ödenir.

(4) Ödeme tarihleri kaynak durumuna göre Bakanlıkça belirlenir. TYDD ödemeleri 2024 yılı bütçesinden karşılanır. Başkanlık, iller bazında TYDD desteği verilecek serbest tarım danışmanı ile kuruluşlardaki tarım danışmanı sayısı ve öncelik kriterlerini belirlemeye yetkilidir.

(5) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlara 17 nci madde kapsamında yapacakları geri ödeme işlemi tamamlanana kadar TYDD ödemesi yapılmaz.

(6) TYDD ödemeleri, şubesi olan kuruluşlar için, yetki belgesinin verildiği ilin banka şubesinden yapılır. Merkezinde faaliyet göstermeyen kuruluşlara şubeleri için ödeme yapılmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İl Teknik Komiteleri

İl teknik komitelerinin görevleri

MADDE 13- (1) İl teknik komiteleri aşağıdaki görevleri yürütür:

a) İl teknik komitesi il düzeyinde tarımsal yayım ve danışmanlık hizmet sunumunun kalite ve verimliliğini artırmak, hizmet sunumundaki aksaklıkları ortadan kaldırmak için ilgili mevzuata uygun her türlü tedbir ve kararı alır.

b) İl teknik komitesi tarımsal danışmanlık hizmetleri kapsamında, düzenlenecek faaliyetlerin sayısını artırmaya, yeni faaliyet eklemeye ve faaliyetlerin konusunu belirlemeye yetkilidir.

c) İl teknik komitesi tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların TYDD'ye başvurularını sağlamak üzere her türlü tedbiri alır.

ç) İl teknik komitesi il düzeyinde tarımsal danışmanlık hizmet sunumu ve TYDD ile ilgili her türlü işlemi denetlemek üzere gerek görürse, il müdürlüklerinden koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürü başkanlığında oluşturulan denetleme komisyonunu görevlendirebilir.

d) İl teknik komitesi gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hakkında gerekli idari ve hukuki işlemleri yapmaya yetkilidir ve alınan kararların uygulanması yönünde komite başkanı aracılığı ile ilgili mercilere girişimde bulunur.

e) İl teknik komitesi haksız yere TYDD'den yararlandığı tespit edilen kişi ve kuruluşların beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmamasını değerlendirir ve karara bağlar. Ayrıca gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit eden il/ilçe müdürlüğü de, ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunur.

f) İl teknik komitesi, bu Tebliğin uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek ihtilaflı konuları çözmeye ve karar almaya yetkilidir. İl teknik komitesinin kararlarına yapılan itirazlar Merkez Teknik Komitesi bünyesinde Yönetmelik hükümlerine göre oluşturulan disiplin komisyonu tarafından değerlendirilir ve kesin olarak karara bağlanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

**Desteklemeden Yararlanamayacaklar, Denetim, Desteklemelerin Denetimine İlişkin
Görev ve Yetkiler, Haksız Ödemelerin Geri Alınması, Teminatın İadesi,
Hak Mahrumiyeti, Deprem Bölgesindeki Uygulamalar**

Desteklemeden yararlanamayacaklar

MADDE 14- (1) Aşağıda belirtilen kişi ve kuruluşlar TYDD ödemesinden faydalanamaz:

- a) 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen nitelikleri taşımayan tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunanlar.
- b) Ek-8'de yer alan Tarım Danışmanlarının Sertifika Bölümlerine uygun sertifikaya sahip serbest tarım danışmanları, tarım danışmanı istihdam eden ziraat odaları ve üretici örgütlerinden istenen belgelerle birlikte 11 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen yer ve süre içerisinde başvurmayanlar.
- c) TYDD ödemesinden faydalanmak üzere başvuru yapan kişi ve kuruluşlardan gerçeğe aykırı beyanda bulunan ve belge ibraz edenler.
- ç) Kamu kurum ve kuruluşları.
- d) Men edildiği süre ile sınırlı olmak üzere, tarımsal desteklemelerin herhangi birinden men edilmiş olan tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar.
- e) Tarımsal desteklemelerden herhangi birinden men edilen bir tarımsal işletmenin men edildiği süre boyunca, bu tarımsal işletmeye tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar.
- f) Yönetmelik, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili yönerge kapsamında yapılan inceleme ve denetleme sonrası, yapılan hizmet sunumu süresince; Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde belirtilen uyarı, kınama, sertifikanın/yetki belgesinin geçici olarak alıkonulması, sertifikanın/yetki belgesinin iptali cezalarından kınama ve üstü ceza alan kişi ve kuruluşlar, yetki belgesi geçici iptali ve yetki belgesi iptali cezası hali hazırda devam eden kişi ve kuruluşlar.
- g) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi iptal edilen kuruluşun ortağı, başkanı veya yönetim kurulu üyesinin, cezanın verildiği tarihten sonra görev aldığı tarımsal danışmanlık hizmeti sunan başka kuruluşlar.
- ğ) Tarım danışmanı ve/veya tarım yayımcısı belgesine sahip olan kişiler aynı zamanda tarımsal işletme sahibi ise ve sahip olduğu sertifika bölümünde kendi işletmesi tarımsal danışmanlık hizmeti alıyorsa, bu tarımsal işletme için tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar.
- h) Sağlık raporu ve doğum izni alanlar hariç tarımsal işletmelere on iki aydan daha az süreli tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar.
- ı) İstihdam ettiği tarım danışmanını on iki aylık hizmet sunumu süresince birden fazla değiştiren kuruluşlar.
- i) Bu Tebliğin uygulama süresince tarım danışmanının hizmet sunduğu tarımsal işletme sayısı, ölüm hali hariç olmak üzere, tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili yönergede belirlenen azami işletme sayısının % 80'inin altına düşen kuruluşlar.
- j) Tarım danışmanının, 8 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi hükmüne uygun olarak aylık bazda banka ve diğer banka maaş dekontu ile kuruluş tarafından tarım danışmanı adına düzenlenmiş ücret hesap pusulası ve SGK prim ödemesi belgesi ile teminat veya teminat mektubunu il/ilçe müdürlüğüne süresinde teslim etmeyen kişi ve kuruluşlar.
- k) Tarım danışmanı istihdam etmeyen kuruluşlar.
- l) TYDD son başvuru tarihinden sonra tarımsal danışmanlık yetki belgesi alan kişi ve kuruluşlar ile şube izni alanlar.
- m) Yönetmelik, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili yönergede belirtilen hükümleri yerine getirmeyen kişi ve kuruluşlar.
- n) Yönetmelik, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili yönergede belirtilen form ve raporları düzenlemeyen, bunları il/ilçe müdürlüğüne belirlenen süre içerisinde göndermeyen veya TYDBİS'e giriş yapmayan/yüklemeyen kişi ve kuruluşlar.

Denetim

MADDE 15- (1) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların denetlenmesine dair hususlar şunlardır:

- a) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların denetlenmesi için ilde koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürü, ilçede ilçe müdürü başkanlığında üç kişilik bir denetleme komisyonu oluşturulur. Komisyonun oluşumunda, varsa tarım yayımcısı sertifikasına sahip olan kişiler öncelikli olmak üzere teknik personel görevlendirilir.
- b) Komisyon, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşları; şikâyet, ihbar gibi olağan dışı durumlarda yapılacak denetimler hariç birinci ve ikinci dilim ödeme işlemi gerçekleşmeden önce, bu Tebliğin uygulama süresince yılda en az iki defa denetler.
- c) Komisyon, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşları, Yönetmelik, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili yönergeye göre denetleyerek denetim raporu düzenler.

c) İl müdürlüğünde koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürü başkanlığında oluşturulan komisyon, il müdürü kararı ile ilçelerde de ayrıca denetleme yapılabilir.

d) Komisyon veya komisyon tarafından görevlendirilecek ve en az iki teknik elemandan oluşan heyet, denetlenen kişi ve kuruluştan tarımsal danışmanlık hizmeti alan tarımsal işletmelerin en az % 25'i ile görüşme yapar ve Ek-3 çiftçi görüşme formu düzenler. Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların bürosunun bulunduğu ilçe sınırları dışında, hizmet alan tarımsal işletmeler için ilçeler arası koordinasyon sağlanmak suretiyle tarımsal işletmenin bulunduğu il/ilçe komisyonu veya komisyon tarafından görevlendirilecek heyet tarafından görüşmeler yapılır.

e) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşun denetlemesinde; Ek-9'da yer alan tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetleri denetleme formu ve Ek-10'da yer alan tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetleri denetleme raporu kullanılır. Başkanlık, bu form ve rapor üzerinde değişiklik yapmaya yetkilidir.

f) Denetlemeye ilişkin düzenlenen raporun bir sureti yetki belgesi sahibi kişi/kuruluştaki, bir sureti denetlemenin yapıldığı kişi/kuruluşun bulunduğu ilçe müdürlüğünde arşivlenir. Denetim raporu olumsuz ise raporun bir sureti de il müdürlüğüne gönderilir.

g) Denetim sürecinde haklarında olumsuz rapor tutulan kişi ve kuruluşların durumları il teknik komitesinde görüşülüp, Yönetmelik, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili yönergede belirtilen hususlar dikkate alınarak karara bağlanır. Bu kararlara itiraz, Yönetmeliğin 29 uncu maddesine göre yapılır.

ğ) Gerekli görülmesi halinde Başkanlıkça da denetleme yapılır. Denetlemeye ilişkin rapor üç suret olarak düzenlenir. Raporun bir sureti denetlemenin yapıldığı kişi ve kuruluştaki, bir sureti kişi ve kuruluşun bağlı olduğu il müdürlüğünde diğeri ise Başkanlıkta arşivlenir. Bu denetlemeye ilişkin cezalar Başkanlıkça verilir.

h) Bu Tebliğde öngörülen sürede denetleme işlemi tamamlanamayan veya denetleme sürecinde haklarında olumsuz rapor tutulan kişi ve kuruluşların TYDD ödemeleri il müdürlüğünün talebi ile denetleme süreci sonuçlanıncaya kadar Başkanlıkça durdurulur.

i) Başkanlık; üzerinde idari, adli soruşturma bulunan kişi ve kuruluşların TYDD ödemelerini durdurur.

Desteklemelerin denetimine ilişkin görev ve yetkiler

MADDE 16- (1) Tarımsal yayım ve danışmanlık desteği uygulamasının denetimini sağlayacak tedbirleri almaya Bakanlık yetkilidir. Uygulamaya ilişkin inceleme ve denetimler Bakanlık tarafından yapılır.

(2) Destekleme uygulamaları, inceleme ve denetimin yanı sıra ilgili mevzuatın öngördüğü her türlü denetime tabidir.

(3) Yapılan denetimler sırasında, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların, tarımsal işletme sahiplerinin, bilgilerinde gerçeğe aykırı beyan veya verdikleri belgelerde sahte evrak tespit edilmesi halinde bunlar hakkında ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunulur. Ayrıca ilgili memurlar hakkında da gerekli yasal işlemler yürütülür. Bakanlık, gelen münferit şikâyet ve ihbarları ayrıca değerlendirir.

Haksız ödemelerin geri alınması, teminatın iadesi ve hak mahrumiyeti

MADDE 17- (1) Aşağıda belirtilen durumlarda bir dilimi veya tamamı ödenmiş olan TYDD, 5488 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi hükümlerine göre geri alınır:

a) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların il/ilçe müdürlüğünde oluşturulan komisyonlar veya Başkanlıkça yapılacak inceleme ve denetimler sonrası bu Tebliğ kapsamında yapılan hizmet sunumu süresince Yönetmeliğin 27 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca ceza alan kişi ve kuruluşlara yapılan TYDD ödemesi.

b) Bu Tebliğin uygulama süresince tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluştaki tarım danışmanının hizmet sunduğu tarımsal işletme sayısı, ölüm hali hariç olmak üzere tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili yönergede belirlenen azami işletme sayısının % 80'inin altına düşen kişi ve kuruluşlara bu tarım danışmanı için yapılan TYDD ödemesi.

c) İdari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç olmak üzere bu Tebliğ hükümlerine aykırı olarak haksız yere TYDD ödemesinden yararlananlar hakkında 5488 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi uyarınca işlem yapılır, alınan teminat mektubu veya il müdürlüğü adına açılmış olan hesapta bulunan miktar Hazine adına irat kaydedilir.

(2) TYDD son ödemesinin gerçekleşmesini takiben tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşun, SGK prim borcu ile vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair ilgili kurumlardan aldığı belgeler ile birlikte il müdürlüğüne müracaatı halinde teminat mektubu veya hesaba yatırılan tutar kendisine iade edilir. Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşa ödenen TYDD'nin herhangi bir nedenle geri alınması durumunda gerektiğinde teminattan mahsup edilir.

(3) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanının bu Tebliğ kapsamında yapılan hizmet sunumu süresi içerisinde ölümü halinde, ödenmiş olan TYDD geri alınmaz.

(4) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate

alınarak hesaplanan kanuni faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinden müştereken sorumlu tutulur.

(5) Bu Tebliğ ile belirlenen destekleme ödemelerinden, idarî hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler, beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar.

(6) Bu Tebliğde belirlenen ilgili birimler, kendilerine ibraz edilen belgelerin kontrolünden ve kendi hazırladıkları belgelerden sorumludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyerek haksız yere ödemeye neden olanlar ile ödemelerden haksız yere yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullananlar hakkında gerekli idari işlemler yapılarak hukuki ve cezai süreç başlatılır.

Deprem bölgesindeki uygulamalar

MADDE 18- (1) 6/2/2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler dolayısıyla genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde; kişi ve kuruluşların yeni yetki belgesi başvurularında belediyelerden alınan iş yeri açılış ruhsatı bu Tebliğ süresince istenmez.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 19- (1) 6/4/2022 tarihli ve 31801 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2021/39) yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 20- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)